

NÄYTELMA KIRJASTO.

N^o

45

~~KOSINTA~~

YKSINÄYTÖKSINEN PILA

KIRJOITTANUT

ANTON TSHEHOW

SUOMENTANUT

REINO SILVA

KUSTANTAJA

YRJÖ WEILIN, HELSINKI

KOSINTA

YKSINÄYTÖKSINEN PILA

KIRJOITTANUT

HENKILOT:
ANTON TSHEHOW

TAPANI PIIPPURINEN, tilanomistaja.

NAIMA, hänen vaimonsa, 25-vuotias.

JUHANA LOMONEN, Piippurisen neapari, terve,

hyvin syötetty, mutta kovin luuloisa tilanomistaja.

SUOMENTANUT

REINO SILVA

[=Sylvander]

HELSINKI
KUSTANTAJA
YRJÖ WEILIN, HELSINKI

KOSINTA

YKSINÄYTÖKSIINEN PÄÄ

KIRJOITANUT

ANTON TSEHOW

SUOMENTANUT

REINO SILVA

HELSINKI

OSAKEYHTIÖ WEILIN & GÖÖS AKTIEBOLAG

YRJO WEIL HELSINKI 1908

ENSIMÄINEN KOHTAUS.

Näyttämö:

Piippurisen viikkokokous on kääntynyt ja vasemmalla ovi, oikealla ikkuna, jonka edessä sohva, pöytä, tuoleja j. n. e.

HENKILÖT:

TAPANI PIIPPURINEN, tilanomistaja.

NAIMA, hänen tyttärensä, 25-vuotias.

JUHANA LOMONEN, Piippurisen naapuri, terve, hyvin syötetty, mutta kovin luulosairas tilanomistaja.

Tapahtuu Piippurisen maatilalla.

(Menen häntä vastaan). Kyyhkyseni, kenen lässä näenkään! Naapuri Lomonen! Hyvin hauskaa! *(Kättelee Lomosta)* Tämä on kerrassaan ilonen yllätys, kaunokaiseni . . . Kuinka jaksatte?

LOMONEN

Kiitoksia kysymästä. Mutta kuinka te oikein voitte?

PIIPPURINEN

Pikku hiljalleen, hyvä ystäväni. Mutta istukaan, pyydän nöyrimmästi . . . Ei ole oikein noin unohtaa naapurinsa, hyvä . . . Mutta miksi olette noin virallinen ja juhlallinen, kyyhkyseni? Frakissa, hansik-

ENSIMÄINEN KOHTAUS.

Näyttämö:

Piippurisen vierashuone. Perällä ja vasemmalla ovi, oikealla ikkuna, jonka edessä sohva, pöytä, tuoleja j. n. e.

Piippurinen ja Lomonen joka tulee perältä, on puettu frakkiin ja valkosiin hansikkaihin.

PIIPPURINEN

(*Mennen häntä vastaan*). Kyyhkyseni, kenen tässä näenkään! Naapuri Lomonen! Hyvin hauskaa! (*Kättelee Lomosta*). Tämä on kerrassaan ilonen yllätys, kaunokaiseni . . . Kuinka jaksatte?

LOMONEN

Kiitoksia kysymästä. Mutta kuinka te oikein voitte?

PIIPPURINEN

Pikku hiljalleen, hyvä ystäväni. Mutta istukaa, pyydän nöyrimmästi . . . Ei ole oikein noin unohtaa naapurinsa, hyvä . . . Mutta miksi olette noin virallinen ja juhlallinen, kyyhkyseni? Frakissa, hansik-

kaissa ja niin pois päin. Ehkä olette matkalla jon-
nekin, minun kalleimpani?

L O M O N E N

Ei. Tulin teille vain, kunnioitettava herra Ta-
pani Piippurinen,

P I I P P U R I N E N

No, mutta miksi oikein frakissa, ihanaiseni?
Aivan kuin uuden vuoden tervehdyksellä!

L O M O N E N

Niin, nähkääs, asia on siinä, että . . . (ottaa
hiljaan hänen käsivartensa ympäri kiinni). Minä tulin luok-
senne, kunnioitettava Tapani-naapurini, häiritäkseni
teitä eräällä pyynnöllä. Tämä ei ole ensi kerta kun
minulla on kunnia kääntyä apua anoen puoleenne,
ja te ollette aina, niin sanoakseni, . . . mutta, suo-
kaa anteeksi, minä olen liikutettu. Minä juon ensin
vähän vettä, kunnioitettava herra Piippurinen. (Juo).

P I I P P U R I N E N

(Syrjään). Tuli pyytämään rahaa, mutta enpä
annakka! (Hänelle). Niin kaunoiseni, mitä asiaa teillä
olisi?

L O M O N E N

Niin . . . niin, nähkääs, Kunnia Tapaninpoika
. . . a-anteeksi, Tapani Kunnianpoika . . . se tahtoo
sanoa, minä olen kovin liikutettu, ninkuin suvain-
nette nähdä . . . Sanalla sanoen, ainoastaan te voitte

auttaa minua, vaikka, tietysti, minä en millään lailla ole ansainnut ja . . . ja . . . enkä omista oikeutta-
kaan luottaa teidän apuunne . . .

PIIPPURINEN

Ah, älkäähän nyt noin kierrelkö ja kaarrelko, kaunoiseni! Puhukaa suoraan! No?

LOMONEN

Heti . . . heti paikalla. Asia on se, että minä tulin pyytämään teidän tyttärenne, Naima neidin kättä.

PIIPPURINEN

(*Iloissaan*). Pikku mukulani! Enkelini! Hyvä Juhana Lomonen! Sanokaa se vielä kerta . . . minä en kuullut oikein, oikein selvään!

LOMONEN

Minulla on kunnia pyytää . . .

PIIPPURINEN

(*Keskeyttäen*). Kyyhkyseni! . . . Minä olen niin iloinen ja niin pois päin . . . Kas, juuri niin ja niin edespäin. (*Syleilee häntä*). Kauan olen toivonut. Se on ollut minun ainainen toivomukseni. (*Pudottaa kyyneleensä*). Minä olen aina teitä, kalleimpani, rakastanut omana poikanani. Antakoon Jumala teille rauhaa ja söpua, rakkautta ja niin pois päin . . . minä olen sitä kovin toivonut. Mutta miksi minä seison tässä kuin tolvana? Allistuin ilosta, ällistyin aivan! Oh,

minä kaikesta sydämeistäni. Käyn heti kutsu-
massa Naimaa tänne ja niin pois päin.

L O M O N E N

(*Liikutettuna*). Kunnioitettava herra Piippurinen,
mitä te luulette, suostuukohan tyttärenne?

P I I P P U R I N E N

Tuollainen kaunis mies, kuinka ei hän suos-
tuisi! Hän on jo varmaan rakastunut kuin kissa ja
niin pois päin. . . . Heti! (*Menee sivulle*).

T O I N E N K O H T A U S .

L O M O N E N (*yksin*).

L O M O N E N

Kylmä. . . Minä vapaisen aivan kuin olisi tut-
kinto tulossa. Mutta pääasia on: tehdä luja päätös.
Jos tuumailee kauan, horjuu epävarmana sinne tänne,
puhuu paljon ja odottaa ihannetta tai todellista rak-
kautta, niin sillä tavoin ei tule naimisesta mitään.
Brrr! . . . Kylmä! Naima neiti on mainio emäntä,
sivistynyt, eikä hullumman näkönenkään, . . . no,
mitäs muulla väliä? Kas, kuinka mielenliikutuksesta
minun korvissani alkaa soida. (*Juo vettä*). Olla nai-
matta ei enää käy päinsä. . . . Ensiksi, olen jo kol-
mekymmentä viisi vuotias, ikä, joka, niin sanoakseni,
on arveluttava. Toiseksi, minä olen säännöllisen,
johdonmukaisen elämän tarpeessa. . . . Minulla on
sydänvika, kova sydämentykytys, olen sitäpaitsi herk-

kätunteinen ja melkein aina hyvin liikutettu . . . Nytkin minun huuleni väräjävät ja oikeassa silmälautasessa joku aivan hieno verisuoni hermostuttavasti hyppelee . . . Mutta kaikkein kauheinta — se on uni. Tuskin olen mennyt vuoteeseen ja juuri alkanut nukahtaa, kun vasemmassa kyljessä jokin yht'äkkiä rapsahtaa ja olkapäässä ja pääkopassa alkaa takoa . . . Minä hyppään ylös kuin mieletön, kävelen sitten jonkun aikaa edes ja takaisin, kunnes taas menen maata. Olen juuri nukahtaa, kun kyljessä taas rapsahtaa. Ja sillä tavoin saattaa kaksikymmentä kertaa . . .

KOLMAS KOHTAUS.

NAIMA PIIPPURINEN ja LOMONEN.

NAIMA

(*Tulee sivulta*). No, kas vaan! Tekö täällä oletekin ja isäni sanoi: menehän sinne, kauppias tuli tavaroita hakemaan. Hyvää päivää, herra Lomonen!

LOMONEN

Päivää, kunnioitettava neiti Naima!

NAIMA

Suokaa anteeksi, että minulla on esiliina yllä ja että muutenkin olen näin kotoisessa komennossa . . . Me perkaamme herneitä kuivattaviksi. Mutta miksi ette ole pitkään aikaan käyneet meillä? Istukaa! . . . (*Istuvat*). Tahdotteko syödä vähän aamiaista?

L I O M O N E N

Ei kiitoksia, minä olen jo syönyt.

N A I M A

Pankaa tupakaksi . . . Täällä olisi tulitikkuja . . . Nyt on ihana ilma, vaan eilen oli sellainen sade, etteivät työmiehet koko päivänä tehneet mitään. Montako lapoota heiniä olette koonneet? Ajatelkaas, kun minä niin ahnehdin, että niitatin koko niityn, vaan nyt pelkään heinien mätänevän. Parempi olisi ollut vielä odottaa jonkun aikaa. Mutta mitä tämä on? Tehän olette frakissa, kuten näyttää! Suuri uutinen! Pitoihinko olette matkalla, vai? Mutta te olette tullut kauniimmaksi . . . Todellakin, miksi olette noin keikarimainen?

L O M O N E N

(*Liikutettuna*). Nähkääs, kunnioitettava neiti . . . Asia on se, että minä olen päättänyt pyytää teitä kuulemaan minua . . . Tietysti te hämmästytte jopa suututtekini, mutta minä . . . (*erikseen*). Kauhean kylmä!

N A I M A

Mikä asia se olisi? (*Äänettömyys*). No?

L O M O N E N

Minä koetan puhua lyhyesti. Te tiedätte kunnioitettava neiti, että minulla jo kauan, aina lapsuudesta saakka, on ollut kunnia tuntea teidän perheenne. Minun täti-vainajani ja hänen miehensä,

joilta minä, kuten suvainnette tietää, sain perinnöksi maatilan, käyttäytyivät aina syvällä kunnioituksella teidän isäanne ja äiti-vainajaanne kohtaan. Lomosten ja Piippuristen suvut elivät aina mitä ystävällisimmissä, saattaapa sanoa, sukulaissuhteissa. Sitä paitsi, kuten tiedätte, minun maani rajottuvat teidän maihinne. Jos suvaitsette muistella, niin minun Härkähakani ulottuu aivan teidän Koivistoonne saakka . . .

Minä näytän . . . NAIMA
 Muistelukapas vastaukseni, herra Lomonen!
 Anteeksi, että keskeytän. Te sanotte „minun Härkähakani“ . . . Tokhohan se haka kuuluu teille?

LOMONEN
 Minulle juuri . . . NAIMA

NAIMA
 No, älkäähän nyt! Härkähaka on meidän, eikä teidän!

LOMONEN
 Paperistahan se näkyy kunnioitettavaksi. Härkähaka on joskus ollut minun isäni — se on Eipäs, minun, kunnioitettava neiti Piippurinen.

NAIMA
 Se on minulle untinen. Mitenkä se olisi teidän?

LOMONEN
 Mitä „mitenkä?“ Minä puhun siitä Härkähaasta, joka kiilana pistää teidän Koiviston ja Palosuon väliin.

No, niin, niin. . . Se on meidän . . .

L O M O N E N

Ei, te erehdytte, kunnioitettava neiti Piippuri-
nen, se on minun.

N A I M A

Muistelkaapas vaan tarkemmin, herra Lomonen!
Onko se jo kauankin ollut teidän?

L O M O N E N

Mitä „kauankin?“ Mikäli minä muistan, on se
aina ollut meidän.

N A I M A

Tämän te otaksuttavasti pyytänne anteeksi!

L O M O N E N

Papereistahan se näkyy, kunnioitettava neiti.
Härkähaka on joskus ollut riidan alaisena — se on
totta; mutta nykyään kaikki tietävät, että se on mi-
nun. Eikä siinä mitään riitelemistä voi ollakaan.
Tarkastelkaammehan vähän asiaa. Täti-vainajani
iso-äiti antoi tämän haan teidän isänne iso-isän ta-
lonpoikain määräämättömäksi ajaksi ja korvauksetta
käytettäväksi siitä, että polttivat tiilejä iso-äidille.
Teidän isänne iso-isän talonpojat käyttivät tätä haka-
maata maksutta noin neljäkymmentä vuotta ja tot-
tuivat pitämään sitä omanaan, vaan sitten, kun an-
nettiin ohjesääntö . . .

Ei ensinkään niin kuin te sanotte! Sekä minun iso-isäni että hänen isänsä laskivat, että heidän maansa ulottuu aina Palosuohon saakka — siis Härkähaka oli meidän. No, mitä riitelemistä siinä olisi? — en ymmärrä. Tämä on jo harmittavaa!

LOMONEN

Minä näytän teille talonkirjat, hyvä neiti!

NAIMA

Ei, te joko yksinkertaisesti laskette leikkiä tai ärsytätte minua. . . Mikä yllätys! Me olemme hallinneet maata jo lähes kolmesataa vuotta, kun yhtäkkiä ilmoitetaan, ettei maa ole meidän! Herra Lomonen, suokaa anteeksi, mutta minä en saata uskoa korviani. . . Minä en siitä haasta paljoakaan piittaa. Eihän siellä ole kuin kahdeksan tynnöriin-alaa, joka maa maksaisi siinä tuhannen markan paikoilla, vaan minua kiusaa epärehellisyys. Puhukaa mitä hyvänsä, vaan epärehellisyyttä en voi sietää.

LOMONEN

Minä rukoilen teitä, kuunnelkaa minua loppuun! Teidän isänne iso-isän talonpojat, kuten minulla jo oli kunnia sanoa teille, polttivat minun tätini isoäidille tiilejä. Tädin iso-äiti, tahtoen tehdä heille mieluisan . . .

NAIMA

Iso-isä, iso-äiti, tati. . . en minä siitä mitään ymmärrä! Härkähaka on meidän, ja siinä kaikki!

L O M O N E N

Minunpas!

NAIMA

Meidän! Vaikkapa te kaksi päivää todistaisitte ja pukisitte yllenne tusinan frakkeja, niin se on meidän, meidän, meidän! . . . En tahdo teidän omaanne, vaan en halua myöskään menettää omaani . . . Oli miten hyvänsä!

L O M O N E N

Minä, neiti Piippurinen, en tuota hakamaata tarvitse, vaan minä olen periaatteen kannalla. Mutta jos haluatte sen, niin sallikaa minun lahjottaa se teille.

NAIMA

Minä itse voin lahjottaa sen teille, se on minun! . . . Tämä on, herra Lomonen, vähintäänkin kovin kummallista! Tähän päivään saakka olemme pitäneet teitä hyvänä naapurina, ystävänä, viime vuonna me lainasimme teille puimakoneemmekin, jonka tähden me puimme viljamme vasta marraskuussa, vaan te siitä huolimatta käyttäydyste meitä kohtaan aivan kuin me olisimme mustalaisia. Lahjotatte minulle minun omaa maatani. Suokaa anteeksi, mutta tätä ei olisi odottanut naapurilta! Se on julkeutta, jos niin tahdotte . . .

L O M O N E N

Teidän mielestänne minä siis olen anastaja? Armollinen neiti, minä en ole milloinkaan anastanut toisen maata enkä sentähden salli kenenkään syyt-

tää itseäni tästä . . . *(menee nopeasti karahvin luo ja juo vettä)*. Härkähaka on minun!

NAIMA

Valhetta! Meidän!

LOMONEN

Minun!

NAIMA

Valhetta! Minä näytän teille! Tänään jo lähetan meidän heinämiehet Härkähaan niitylle!

LOMONEN

Mitä?

NAIMA

Meidän miehet niittävät tänään jo hakaniityn!

LOMONEN

Mutta minä annan heille selkään!

NAIMA

Sitä ette uskalla!

LOMONEN

(Tavottaa sydäntään). Härkähaka on minun! Ymmärrätekö? Minun!

Älkää huutako, olkaa hyvä! Kotonanne voitte huutaa ja sähistä kiukusta, mutta täällä pyydän pysymään alallanne!

Meidän! LOMONEN

Ellei, armollinen neiti, minulla olisi tätä kauheata, tuskallista sydämen tykytystä, elleivät verisuonet jyskyttäisi ohimoillani, niin minä puhuisin kanssanne toisin! (Huutaa). Härkahaka on minun!

Meidän!

LOMONEN

Minun!

Meidän!

Minun!

NELJÄS KOHTAUS.

EDELLISET ja PIIPPURINEN.

PIIPPURINEN
(Tulee sivulta). No, mitä nyt? Mitä te huudatte?

PIIPPURINEN

Isä, selitä tälle herralle, kenelle Härkähaka kuuluu: meille vai hänelle?

PIIPPURINEN

(Lomoselle). Kyyhkyseni, Härkähaka on meidän!

LOMONEN

Hyvänen aika, herra Piippurinen, kuinka se olisi teidän? Ajatelkaa nyt toki! Minun tätini iso-äiti antoi sen määrätyksi ajaksi maksutta teidän iso-isänne talonpoikain käytettäväksi, Talonpojat käyttivät sitä neljäkymmentä vuotta hyväkseen ja tottuivat siihen, niinkuin omaan, kun annettiin ohjesääntö

PIIPPURINEN

Sallikaa, kalleimpani . . . Te unohdatte, että juuri talonpojat eivät maksaneet teidän iso-äidillenne ja niin poispäin, sillä Härkähaka oli silloin riidanalaisena ja niin poispäin. Mutta nyt jokanen koiranleuka tietää, että se on meidän. Te ette, nähtävästi, ole nähnyt kättää.

LOMONEN

Mutta minä näytän toteen, että se on minun!

PIIPPURINEN

Ette näytä, rakkaani!

LOMONEN

Näytän varmaan!

PIIPPURINEN

Naapuri-kulta, miksi noin huudatte? Huudolla juuri te ette mitään näytä toteen. Minä en tahdo teidän omaanne, enkä aio luopua omastani. Ja miksi niin? Jos kerran niin pitkälle tullaan, armahani, että te aiotte siepata hakamaan ja niin pois-päin, niin minä mieluummin lahjotan sen talonpojille kuin teille. Niin juuri!

LOMONEN

En ymmärrä! Mikä oikeus teillä on lahjottaa toisen omaisuutta?

PIIPPURINEN

Sallikaa minun itse tietää, onko minulla oikeus vai ei. Minä en, nuorimies, ole tottunut siihen, että minun kanssani keskustellaan tuohon tapaan ja niin pois-päin. Niin, nuorimies, minä olen puolet vanhempi teitä ja pyydän puhumaan kanssani ilman kiihtymystä tai sentapaista.

LOMONEN

Ei, te pidätte minua vaan hölmönä ja teette minusta pilkkaa! Sanotte minun maata teidän omaksenne ja sitten vielä tahdotte, että olisin kylmäve-rinen ja puhuisin kanssanne ihmisten tavoin? Niin eivät hyvät naapurit käyttäydy, herra Piippurinen! Te ette ole naapuri, vaan väkivallan tekijä!

PIIPPURINEN

Mitä? Mitä te sanoitte?

NAIMA

Isä, lähetä heti miehet sinne hakaniitulle!

PIIPPURINEN

(Lomoselle). Mitä te sanoitte, armollinen herra?

NAIMA

Härkähaka on meidän, enkä minä anna perään.
en, en, en!

LOMONEN

Sen saamme nähdä! Minä näytän oikeudessa,
että se on minun.

PIIPPURINEN

Oikeudessa? Haastakaa vaan oikeuteen, armol-
linen herra, ja niin pois päin! Haastakaa! Minä
tunnen kyllä teidät, te odotatte vaan tilaisuutta pääs-
täksenne vehkeilemään ja niin pois päin . . . Senkin
juonittelija! Koko teidän sukunne on ollut riidan-
haluinen! Koko!

LOMONEN

Pyydän, älkää loukatko minun sukuani! Lo-
mosten suvussa ovat kaikki olleet rehellisiä, eikä
ole ollut ketään, joka olisi joutunut oikeuteen tuh-
laamisen tähden, niinkuin teidän setänne!

PIIPPURINEN

Mutta teidän Lomosten suvussa kaikki ovat ol-
leet hassuja!

P I I N A I M A

Kaikki, kaikki, kaikki!

P I I P P U R I N E N

Iso-isänne oli juoppohullu ja nuorempi tätinne karkasi sen arkkitehdin kanssa ja niin pois päin . . .

L O M O N E N

Ja teidän äitinne oli ontuva (*tavottaa sydäntään*).
Aih! Kyljessä rapsahti . . . Päässä jysky . . .
Herranen aika! . . . Vettä!

P I I P P U R I N E N

Vaan teidän isänne eli kova kortinlyöjä ja ahmatti!

N A I M A

Ja täti sellainen juoru-akka, että niitä on vähän!

L O M O N E N

Aih, vasen jalka on puutunut . . . Te olette vehkeilijä . . . Oh, sydän! . . . Eikä se ole kenelkään enää salaisuus, että te ennen vaaleja kaval-sitte . . . Silmissäni säkenöi . . . Missä on minun hattuni?

N A I M A

Kurjaa, epärehellistä, inhottavaa! . . .

P I I P P U R I N E N

Ja te itse olette oikea luihu, viekas ja juonikas ihminen! Niin juuri!

L O M O N E N

Kas tuossa on hattuni . . . Aih, sydän . . .
 Minne mennä? Missä ovi? Oh! . . . Kuolen, luul-
 tavasti . . . Jalkani on hervoksissa . . . (*Menee
 ovelle perällä*).

P I I P P U R I N E N

(*Hänen jälkeensä*). Älköön teidän jalkanne kos-
 kaan enää astuko minuu talooni!

N A I M A

Vetäkää oikeuteen, niin saamme nähdä!

L O M O N E N

(*Poistuu horjuen*).

V I I D E S K O H T A U S .

P I I P P U R I N E N ja N A I M A .

P I I P P U R I N E N

Piru vieköön! (*Käy kiihtyneenä edes takasin*).

N A I M A

Millainen lurjus! Uskoppas vielä hyviin naa-
 pureihin!

P I I P P U R I N E N

Ilkiö! Hernemaan pelotin!

N A I M A

Mokomakin epäsiikiö! Anasti toisen maata ja kehtaa vielä kinata.

P I I P P U R I N E N

Ja tuo kummitus rohkenee käydä kosimassa ja niin pois päin! Niin? Kosimassa?

N A I M A

Kosimassa?

P I I P P U R I N E N

No, kuinkas sitten! Tuli tänne juuri varta vasten sinua kosiakseen.

N A I M A

Minua kosiakseen? Miks'et sinä aikasemmin sanonut tätä minulle?

P I I P P U R I N E N

No, sentähdenhän oli frakinkin ylleen pannut! Mokomakin makkara! Rasvakuono!

N A I M A

Minua kosimassa? Ah! (Kaatuu voihkien nojatuoliin). Tuokaa takasin! Takasin! Ah! Takasin!

P I I P P U R I N E N

Takasin? Kuka?

Pikemmin, pikemmin! Paha olla! Takasin!
(*Hysterinen kohtaus*).

PIIPPURINEN

Mikä nyt on? Mikä sinua vaivaa! (*Pitelee päästään kiinni*). Minä olen onneton ihminen! Ammun tai hirtän itseni! Minua kidutetaan!

NAIMA

Minä kuolen! Takasin!

PIIPPURINEN

Äsh! Heti! Älä kilju! (*Juoksee perälle ulos*).

NAIMA

(*Voihkien*). Mitä me olemmekaan tehneet! Takasin! Takasin!

PIIPPURINEN

(*Tulee juosten takasin*). Hän tulee heti ja niin pois päin! Piru vieköön! Uh! Puhu itse hänen kanssaan, sillä minä en ainakaan tahdo . . .

NAIMA

(*Voihkiä*). Takasin!

PIIPPURINEN

(*Huutaa*). Hän tulee, hän tulee, etkö sinä kuule, kun sinulle sanotaan! Oh, kyllä on hommaa olla

täysikasvuisen tyttären isänä! Minä leikkaan kurkuni poikki! Leikkaan varmaan! Lomosta haukuttiin, häväistiin, ajettiin ulos, ja kaiken tämän sinä . . . juuri sinä! . . .

NAIMA

Eihän, sinä, sinä! . . .

PIIPPURINEN

Minähän olen syyllinen, kas niin! (*Lomonen näyttäytyy perä-ovella*). No, puhu itse hänen kanssaan, (*Menee sivulle*).

KUUDES KOHTAUS.

NAIMA ja LOMONEN.

LOMONEN

(*Tulee perältä uupuneena*). Kauhea sydämentykytys . . . Jalka on puutunut . . . ja kyljessä rapsaa . . .

NAIMA

Suokaa anteeksi, herra Lomonen, me taisimme kiivastua . . . Nyt minä ymmärrän; Härkähaka on todellakin teidän.

LOMONEN

Sydämeni jyskyttää niin tavattomasti . . . Niin, Härkähaka on minun. Kummassakin silmälautassa räpyttää niin hermostuttavasti . . .

N A I M A

Niin, teidän se on, teidän . . . Istukaa! . . .
(*Istuvat*). Me olimme (väärässä).

L O M O N E N

Minä periaatteen kannalta . . . Eihän se maa
niin kallis ole, vaan periaate on kallis . . .

N A I M A

Niin juuri, periaate . . . Mutta puhutaan nyt
jostaan muusta.

L O M O N E N

Etenkin, koska minulla on todistukset siihen.
Kun nimittäin minun tätini iso-äiti antoi sen teidän
isänne iso-isän talonpojille . . .

N A I M A

Riittää, riittää jo siitä . . . (*Erikseen*). En tiedä,
mistä oikein alkaisi! . . . (*hänelle*). Aiotteko piakkoin
mennä metsästämään?

L O M O N E N

Teirejä ampumaan aion mennä heti kun vaan
saan viljat korjuun, kunnioitettu neiti Naima. Mutta
oletteko kuullut! Ajatelkaas mikä onnettomuus mi-
nulle on tapahtunut! Minun koirani „Hessu“, jonka
suvaitsette tietää, on alkanut ontua.

N A I M A

Mikä vahinko! Mutta mistä se on tullut?

LOMONEN
 En tiedä. . . Mahdollisesti se on nyrjähtänyt tai toiset koirat purreet. (huokaa). Minun paras koirani, puhumattakaan rahasta! Minä maksoin Rauhalalle siitä kolmesataa markkaa.

NAIMA

Liikaa maksoitte, herra Lomonen!

LOMONEN

Minusta taas se oli vähän maksettu. Koira on kerrassaan mainio!

NAIMA

Isä maksoi „Ressu“-koirastaan vaan kaksisataa, ja onhan Ressu sentään paljon parempi teidän Hessua!

LOMONEN

Ressu parempi Hessua! Mitä te nyt. . . (nauraa). Ressu parempi Hessua!

NAIMA

Tietysti parempi! Ressu on vielä nuori eikä ole penikoinut, mutta sen parempaa ei ole koko koiramaailmassa.

LOMONEN

Sallikaa, neiti Piippurinen, te vullan unohdatte, että Ressulla on lyhyt alaleuka ja sellainen koira on huono käymään kiinni.

NAIMA
 Lyhyt alaleuka! Tuon kuulen nyt ensi kerran!

LOMONEN

Vakuutan teille, että alaleuka on lyhempi kuin yläleuka.

NAIMA

Oletteko mitanneet sitten?

LOMONEN

Olen. Ajamaan se kyllä kelpaa, tietysti, mutta mitä tulee hakemiseen, niin tuskinpa vaan . . .

NAIMA

Ensiksikin meidän Ressu on puhdasrotuinen, täysiverinen, se on „Jehun“ ja „Tossakan“ penikka, mutta teidän kirjavanahkaisesta ei saa selvää mitä rotua se on . . . Sitäpaitsi vanha ja kuiva kuin hevoskaakki . . .

LOMONEN

Vanha kyllä, mutta minä en sittenkään vaihtaisi sitä viiteen Ressuun. Ja kuinka saattaisinkaan! Hessu — se on koira, vaan Ressu . . . onpa naurettavaa edes kinastella . . . Sellaisia kuin teidän Ressunne, on jokasella koirakauppialla, niitä on kuin itikoita iltasin. Neljänneksessä olisi kylliksi hintaa.

NAIMA

Teillä, herra Lomonen, on tänään pahuksenmoinen halu kinata vastaan. Milloin pistää pää-

hänne, että Härkäbaka on teidän, milloin on Hessu parempi Ressua. Minä en pidä siitä, että ihminen ei puhu sitä, mitä ajattelee. Tiedättehän te kumminkin mainiosti, että Ressu on sata kertaa parempi teidän . . . tuota pököä Hessua. Miksi te siis puhutte vastaan?

LOMONEN

Minä huomaan, neiti Piippurinen, että te pidätte minua sokeana tai peräti hölmönä. Käsittäkää nyt kuitenkin, että teidän Ressunne alaleuka on lyhyt!

NAIMA

Valhetta!

LOMONEN

Lyhyt kun lyhyt!

NAIMA

(Huutaa). Valhetta!

LOMONEN

Miksi te huudatte, armollinen neiti?

NAIMA

Mutta miksi te sitten puhutte pötyä? Tämä on kiusallista! Olisi jo aika ampua teidän Hessunne ja kumminkin kehtaatte verrata sitä meidän Ressuun.

LOMONEN

Anteeksi, mutta minä en jaksa jatkaa tätä riitää. Minulla on sydämen tykytys.

NAIMA

Minä olen huomannut: ne metsästäjät, jotka eniten riitelevät, ne vähimmin ymmärtävät.

LOMONEN

Armollinen neiti, pyydän, olkaa vaiti . . . Minun sydämeni halkee . . . (Huutaa). Olkaa vaiti!

NAIMA

En ole, ennenkuin myönnätte, että Ressu on sata kertaa parempi teidän Hessuanne!

LOMONEN

Sata kertaa huonompi! Jospa se mätänis siihen paikkaan! Aih! . . . rap . . . rapsaa! . . .

NAIMA

Mutta teidän rujossa Hessussa ei ole edes mätänemisen varaa, sillä se on jo mätä!

LOMONEN

(Itkee). Pitäkää suunne kiinni, sillä minulla on sydämenrepeämä!

NAIMA

En pidä!

hänne, että SEITSEMÄS KOHTAUS. Hoin on Hessu

parempi Ressu. Minä pidän sitä, että niminen

EDELLELISET ja PIIPPURINEN

PIIPPURINEN

(Tulee). No, mitä nyt taas?

NAIMA

Isä, sano suoraan, omantunnon mukaan: kumpi koira on parempi — meidän Ressu vai hänen Hessu?

LOMONEN

Piippurinen, rukoilen teitä, sanokaa ainoastaan: onko teidän Ressulla lyhyt alaleuka vai ei! Sanokaa: on vai ei?

PIIPPURINEN

Jos niin olisikin, niin mitäs sitte? Sekö muka olisi tärkeätä! Mutta näillä seuduin ei sen parempaa koiraa löydy ja niin pois päin!

LOMONEN

Mutta onhan minun Hessu-koirani sentään parempi? Omantunnon mukaan!

PIIPPURINEN

Älkää kiihtykö, ystäväni . . . Katsokaas teidän koirallanne on kyllä hyvät ominaisuutensa . . . Se on rotukoira, vahvarakenteinen, jyrkkälönnkainen ja niin pois päin. Mutta tällä koiralla, jos tahdotte tie-

tää, kaunoiseni, on kaksi korvaamatonta vikaa: se on vanha ja lyhytkuonoinen.

LOMONEN

Anteeksi, minulla on sydämentykytys . . . Käykäämme tosi-asioihin . . . Suvaitkaapas muistella miten Luikkarisen niityillä minun Hessuni ajoi kreivin Heilu-koiran kanssa aivan rinnan, vaan teidän Ressunne oli jäänyt kokonaisen virstan jällelle.

PIIPPURINEN

Niin jäikin, kun kreivin metsävahti löi sitä seipäällä.

LOMONEN

Ja se oli oikein, sillä kun muut koirat ajoivat kettua, alkoi Ressu lampaita nylkeä!

PIIPPURINEN

Se on valhe! . . . Mutta, kyyhkyseni, jättäkäämme tämä riita, sillä minä olen kovin tulinen. Hän löi sentähden, koska pisti kateeksi katsella vierasta koiraa . . . Niin juuri! Kaikki ovat kateita! Ette siis tekään, armollinen herra, ole ilman tätä syntiä! Tuskin olette huomanneet jonkun metsämiehen koiran olevan paremman teidän Hessuanne, kun heti alatte . . . tämä . . . tuo . . . hänen . . . minun . . . ja niin pois päin . . . Muistanhan minä kaikki!

LOMONEN

Muistan minäkin!

PIIPPURINEN. (Matkien). Muistan minäkin . . . No, mitä te muistatte sitten?

LOMONEN

Sydämenty . . . tyky . . . Ja-jalka on . . . puutunut . . . En voi . . .

NAIMA

(Matkien). Sydämenty . . . tykyty . . . Mikä metsämies te olette? Teidän pitäisi maata tuvan uunilla ja surmata syöpäläisiä, eikä ajaa kettuja takaa! Sydämentykyty . . .

PIIPPURINEN

Todellakin, mikä metsästäjä te olette? Teillä kun on tuollainen sydämentykyty, tulisi teidän istua kotona, eikä kieppua satulassa. Ja hyvä jos te todella metsästäisitte, vaan kun te ajatte metsään saadaksenne riidellä ja häiritä muitten koiria ja niin pois päin. Minä olen tulinen, jättäkäämme siis tämä sikseen, koska te ette olekaan mikään metsämies?

LOMONEN

Entä oletteko te sitten metsästäjä? Te menette metsään lihakoidaksenne itsenne kreivin suosioon jopa juonitellaksenne . . . Sydän! . . . Te olette juonittelija!

PIIPPURINEN

Mitä? Minä juonittelija? (Huutaa). Suus kiinni!

LOMONEN

Juonittelija!

PIIPPURINEN

Lurjus! Koiranleuka!

LOMONEN

Vanha rotta! Jesuiitta!

PIIPPURINEN

Suus kiinni, tai minä ammun sinut jollakin pyssy-rähjällä niinkuin peltokanan! Lörpöttelijä!

LOMONEN

Kaikki tietävät, että — oh, sydän! — että vaimovainajanne tukisteli teidä. Aih! Ja-jalka . . . ra-rapsaa . . . Minä kaadun, kaadun!

PIIPPURINEN

Ja sinä olet emäntäpiikas tohvelin alla!

LOMONEN

No, kas, kas niin. Nyt sydän halkes! Olkapää helti. Missä on minun olkapääni? . . . Kuolen! (Kaatuu nojatuoliin). Lääkäri! (Menee tainnoksiin).

PIIPPURINEN

Poika-nulikka! Keltanokka! Löppösuu! Minun on paha olla! (Tuo vettä). Paha olla!

Tuommonen metsästäjä! Ette pysy edes hevosen selässä! (*Jsälleen*). Isä! Mikä häntä vaivaa? Isä! Katsohan, isä! (*Vaikeroi*). Lomonen! Hän on kuollut!

PIIPPURINEN

Minun on paha olla! Henkeä ahdistaa! . . . Ilmaa! . . .

NAIMA

Hän on kuollut? (*Nytkii Lomosta hiasta*). Lomonen! Hyvä Lomonen! Mitä me olemme tehneet? Hän on kuollut! (*Kaatuvi nojatuoliin*). Lääkäri, lääkäri! (*Hysterinen kohta*).

PIIPPURINEN

Oh! . . . Mitä nyt? Mikä sinun on?

NAIMA

(*Voihki*). Hän kuoli! . . . kuoli!

PIIPPURINEN

Kuka kuoli? (*Katsottuaan tarkemmin Lomosta*). Todellakin! Kuoli! Herranen aika! Vettä! Lääkärinä! . . . (*Tarjoo Lomoselle vettä vieden lasin suuhun*). Juokaa! . . . Ei, ei juo . . . Hän on siis kuollut ja niin pois päin . . . Onnettomin olen ihmisistä! Miksi en ammu kuulaa kallooni? Miksi en vieläkään ole leikkannut kurkkuani poikki? Mitä odotan? Antakaa minulle veitsi! Antakaa pyssy! (*Lomonen hievahtaa*). Hän virkoo . . . Juokaa vettä! . . . Niin . . .

L O M O N E N

Säkeniä . . . Sumua . . . Missä minä olen?

P I I P P U R I N E N

Naikaa pian nyt — ja sitte hiiteen! Hän suostuu kyllä! (*Yhdistää Lomosen ja Naiman kädet*). Hän suostuu ja niin pois päin. Minä siunaan teitä ja niin pois päin. Mutta jättäkää minut vaan rauhaan!

L O M O N E N

No? Mitä? (*Kohoten*). Ketä?

P I I P P U R I N E N

Hän suostuu! No? Suudelkaa nyt ja . . . ja piru teidät sitten vieköön!

N A I M A

(*Voihkii*). Hän elää . . . niin, niin, kyllä minä suostun . . .

P I I P P U R I N E N

Suudelkaa!

L O M O N E N

No? ketä? (*Hän ja Naima suutelevat*). Hyvin hauskaa . . . Sallikaahan, mistä on kysymys? Jaa, niin, ymmärrän . . . Sydän . . . rapsaus . . . Minä olen onnellinen, rakas Naima . . . (*suutelee hänen kättään*). Jalka on puutunut . . .

N A I M A

Minä ja minä olen myöskin onnellinen . . .

PIIPPURINEN

Aivan kuin raskas kuorma olisi pois hartioilta

Ah!

N A I M A

No . . . myöntäkää edes nyt, että Hessu on huonompi Ressua.

LOMONEN

Parempi!

N A I M A

Huonompi!

PIIPPURINEN

No, nyt alkaa perhe-onni! Samppanjaa!

LOMONEN

Parempi!

N A I M A

Huonompi, huonompi, huonompi! . . .

PIIPPURINEN

(Huutaen muita kovemmin). Samppanjaa! Samp-
panjaa!

ESIRIPPU ALAS.

N:o 1.	<i>Payard.</i> Ei savua ilman tulta. Suomen- tanut <i>O. J.</i>	Hinta —: 75.
N:o 2.	<i>Hemmo Kallio.</i> Pärttylin yö	1: 50.
N:o 3.	<i>Vihtori Lähde.</i> Kohtaus kuntakokouk- sessa	1: —.
N:o 4.	<i>Tyhmä Jussi.</i> Mukaelma ranskankielestä	1: —.
N:o 5.	<i>Wolfgang Gyakui</i> Kuherrusajan kuluttua	—: 75.
N:o 6.	<i>Edouard Pailleron.</i> Kipinä	1: —.
N:o 7.	<i>Georg Richard Kruse.</i> Sydämettömät	1: —.
N:o 8.	<i>Demetrius Schrutz.</i> Sähkörakkautta	—: 75.
N:o 9.	<i>Ludvig Fulda.</i> Neiti Leski	1: —.
N:o 10.	<i>Leopold Adler.</i> Kolme sanaa vaan	1: —.
N:o 11.	<i>Paul Perron.</i> Minä ja anoppini	1: —.
N:o 12.	<i>Felix Hornborg.</i> Virkistysmatka	1: 75.
N:o 13.	<i>Felix Hornborg.</i> Perintö	—: 75.
N:o 14.	<i>Felix Hornborg.</i> Julian suudelma	—: 75.
N:o 15.	<i>E. Huhtinen.</i> Tukkikauppa	1: 50.
N:o 16.	<i>Emil Perttilä.</i> Suutarin mökillä	—: 75.
N:o 17.	<i>Kaarle Halme.</i> Seikkailu jalkamatkalla	1: 50.
N:o 18.	<i>Hemmo Kallio.</i> Seitsemän veljestä	2: —.
N:o 19.	<i>Barriere.</i> Taistelu ja voitto	1: —.
N:o 20.	<i>Kaarle Halme.</i> Opas seuranäyttelijöille ja seuranäytelmien toimeenpanijoille	1: 25.
N:o 21.	<i>I. R-nen.</i> Pursilammen torppa	—: 75.
N:o 22.	<i>Emil Perttilä.</i> Protesti	—: 75.
N:o 23.	<i>Gerhard Hauptman</i> Kankurit	1: 75.
N:o 24.	<i>Eduard v. Bauernfeld.</i> Tunnustukset	1: 25.
N:o 25.	<i>Juhani Sjöström.</i> Irja	1: 75.
N:o 26.	<i>Brandon Thomas.</i> Charleyn täti	1: 75.
N:o 27.	<i>Jalmari Järviö.</i> Tehtaantyttö	1: —.
N:o 28.	<i>Eino I Parmanen.</i> Valoon, vapauteen	—: 60.
N:o 29.	<i>Emil Perttilä.</i> Tiede ennen kaikkea	—: 75.
N:o 30.	<i>Vuoritsalo.</i> Hiukan sekava juttu	1: —.
N:o 31.	<i>Miina Häger.</i> Oivia aseita	—: 75.
N:o 32.	<i>Ch. Nutter ja J. Derley.</i> Lasi teetä	—: 75.
N:o 33.	<i>O. Blumenthal ja G. Kadelburg.</i> Eläviä kuvia	1: 75.
N:o 34.	<i>Otto Roquette.</i> Hämäräseura	—: 75.
N:o 35.	<i>Ossi Johansson</i> Kun pitäjään tuli uusi pappi	—: 75.
N:o 36.	<i>Martti Vuori</i> Savon sydämessä	1: 50.
N:o 37.	<i>Martti Vuori.</i> Korkea oikeus istuu	—: 75.
N:o 38.	<i>Ferdinand Bonn.</i> Sherlock Holmes	1: 75.
N:o 39.	<i>Henrik Hertz.</i> Luutnantti täysihoitolaisena	—: 75.
N:o 40.	<i>Otto Bertram.</i> Äidinkatse	—: 75.
N:o 41.	<i>V. Frerking</i> Salaisuus	—: 75.
N:o 42.	<i>V. Frerking</i> Sovinto	—: 75.
N:o 43.	<i>V. Frerking</i> Mieluinen yllätys	—: 75.
N:o 44.	<i>Emil Perttilä.</i> Taudin houressa	1: 25.
N:o 45.	<i>Anton Tshehow.</i> Kosinta	—: 75.
N:o 46.	<i>Anton Tshehow.</i> Karhu	—: 75.

Selittävä luettelo koko näytelmäkirjastosta lähetetään pyydettyessä.